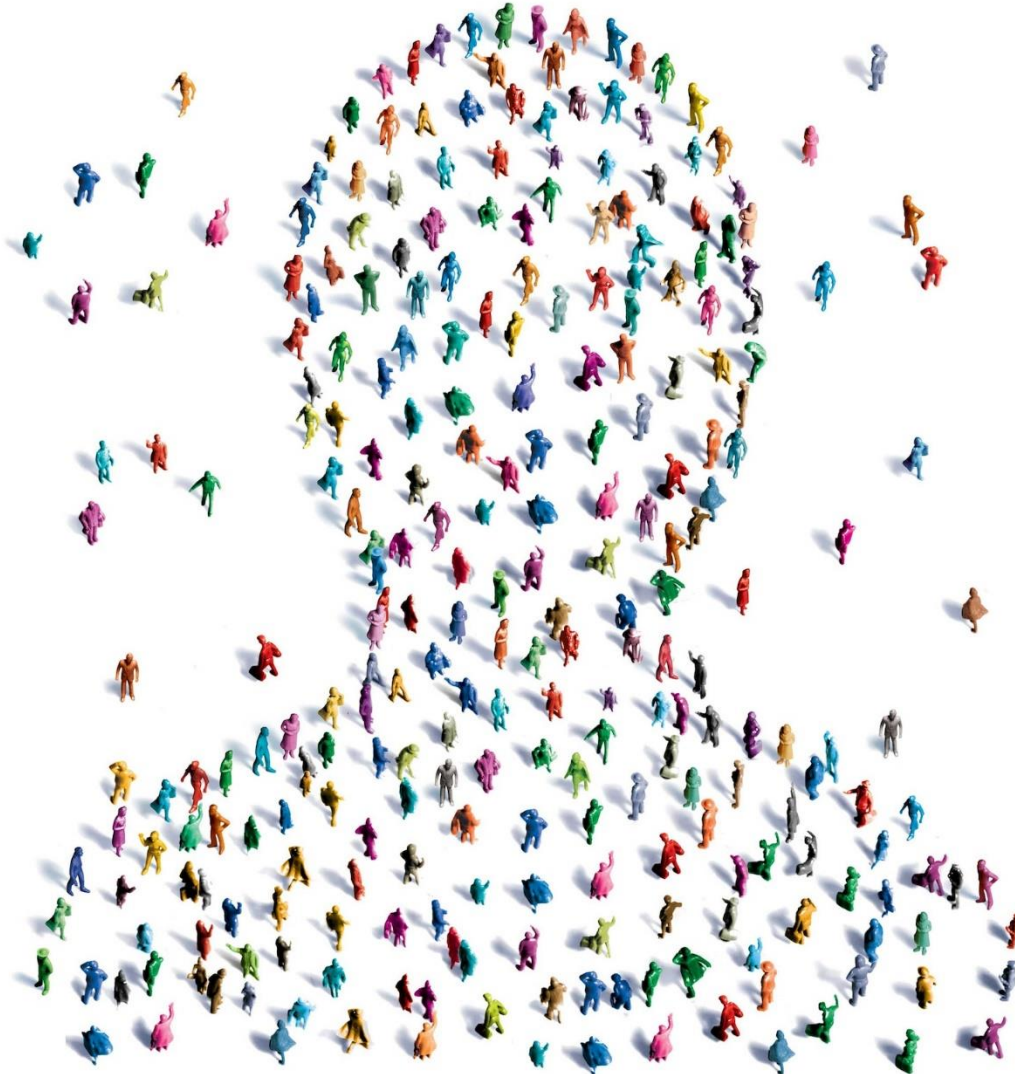
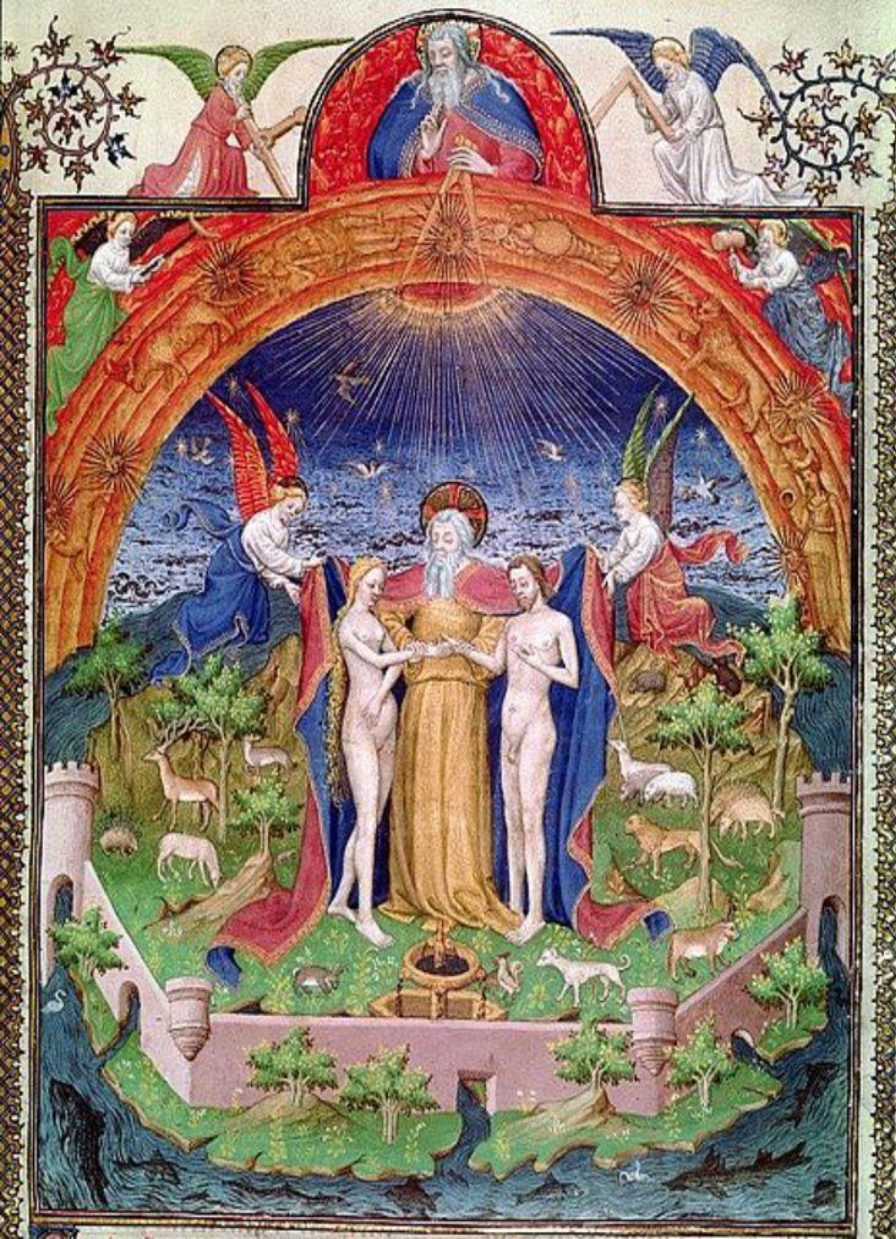


## Emergència climàtica i model cultural i educatiu

### La cultura que configurem ens configura





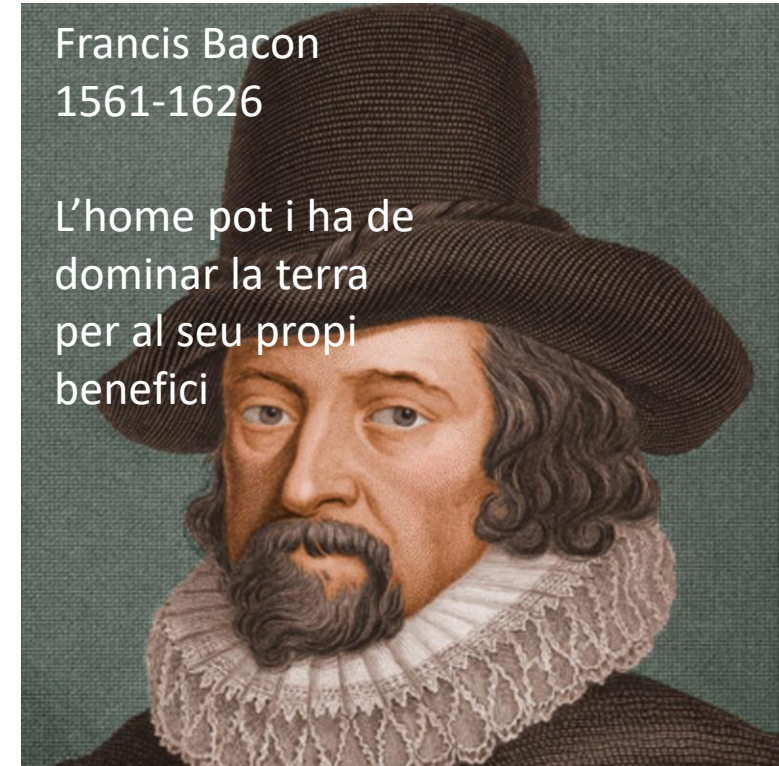
*Déu els beneí i els digué: «Sigueu fecunds i multipliqueu-vos, pobleu la terra i domineu-la, sotmeteu els peixos, els ocells, les bèsties i totes les cuques que s'arrosseguen per terra»*

Gènesis, 1, 26-31.

## **Paradigma de l'excel·lència humana**

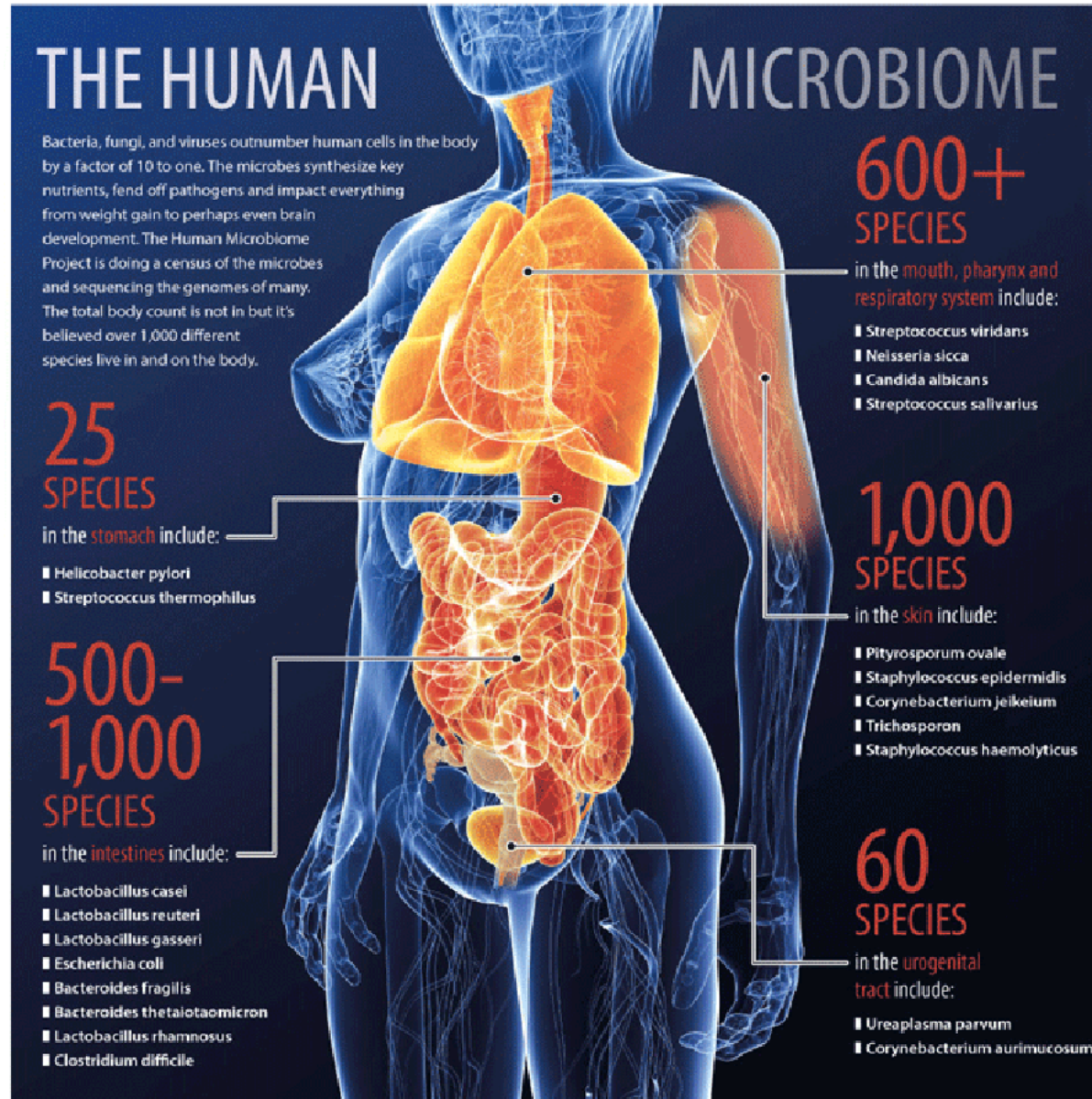
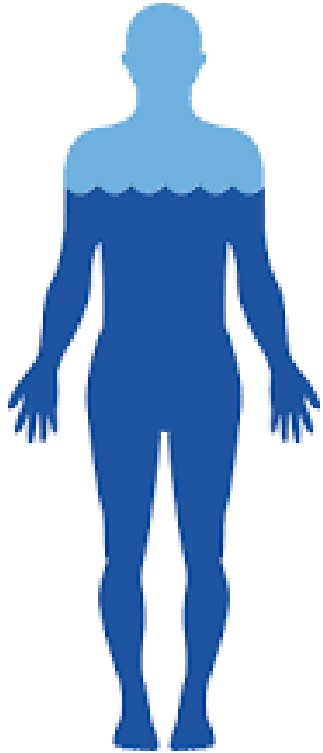
Francis Bacon  
1561-1626

L'home pot i ha de  
dominar la terra  
per al seu propi  
benefici



# Som natura

Depenem vitalment d'un clima habitable, de l'aire, de l'aigua i dels altres éssers vius



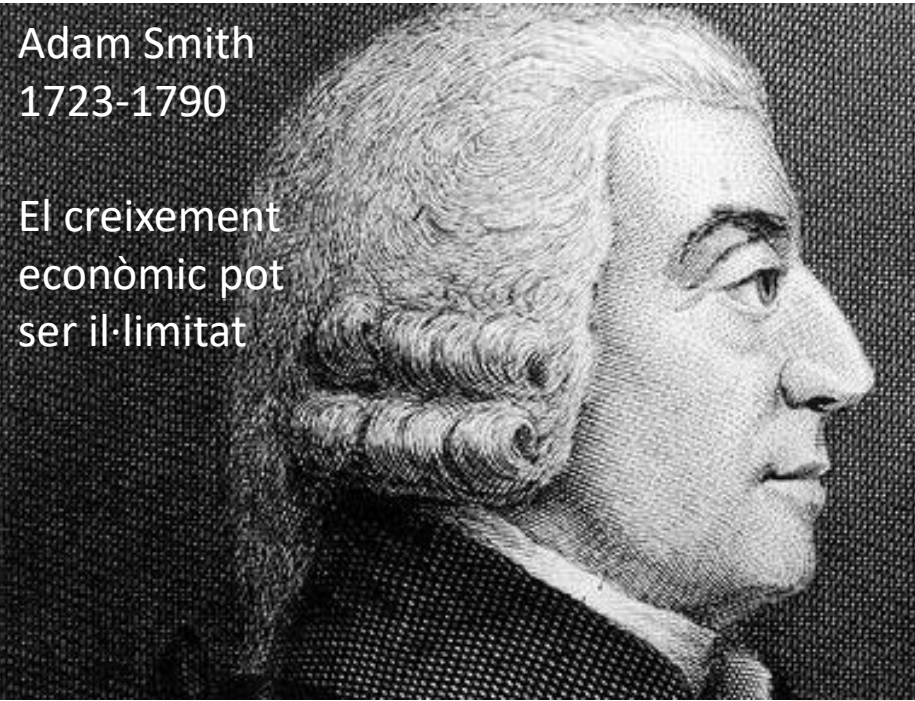
## Microbiota

*Comunitat ecològica de microorganismes que es troben en tots els organismes vius. Inclou bacteris, arqueobacteris, protists, fongs i virus. Són fonamentals per l'homeòstasi immunològica, hormonal i metabòlica del seu hoste.*

La microbiota humana consta d'uns 39 bilions de cèl·lules microbianes, superant en una proporció de 4 a 3 el nombre de cèl·lules humanes (uns 30 bilions).

Adam Smith  
1723-1790

El creixement  
econòmic pot  
ser il·limitat



- **No hi ha límits**
- La terra és un pou sense fons de **recursos per ser explotats**
- **Progrés** és sinònim de **creixement**
- Necessitem posseir **coses –com més, millor–** per ser feliços
- **La felicitat es compra**

- L'estil de vida occidental és l'estadi més elevat de la **civilització**.

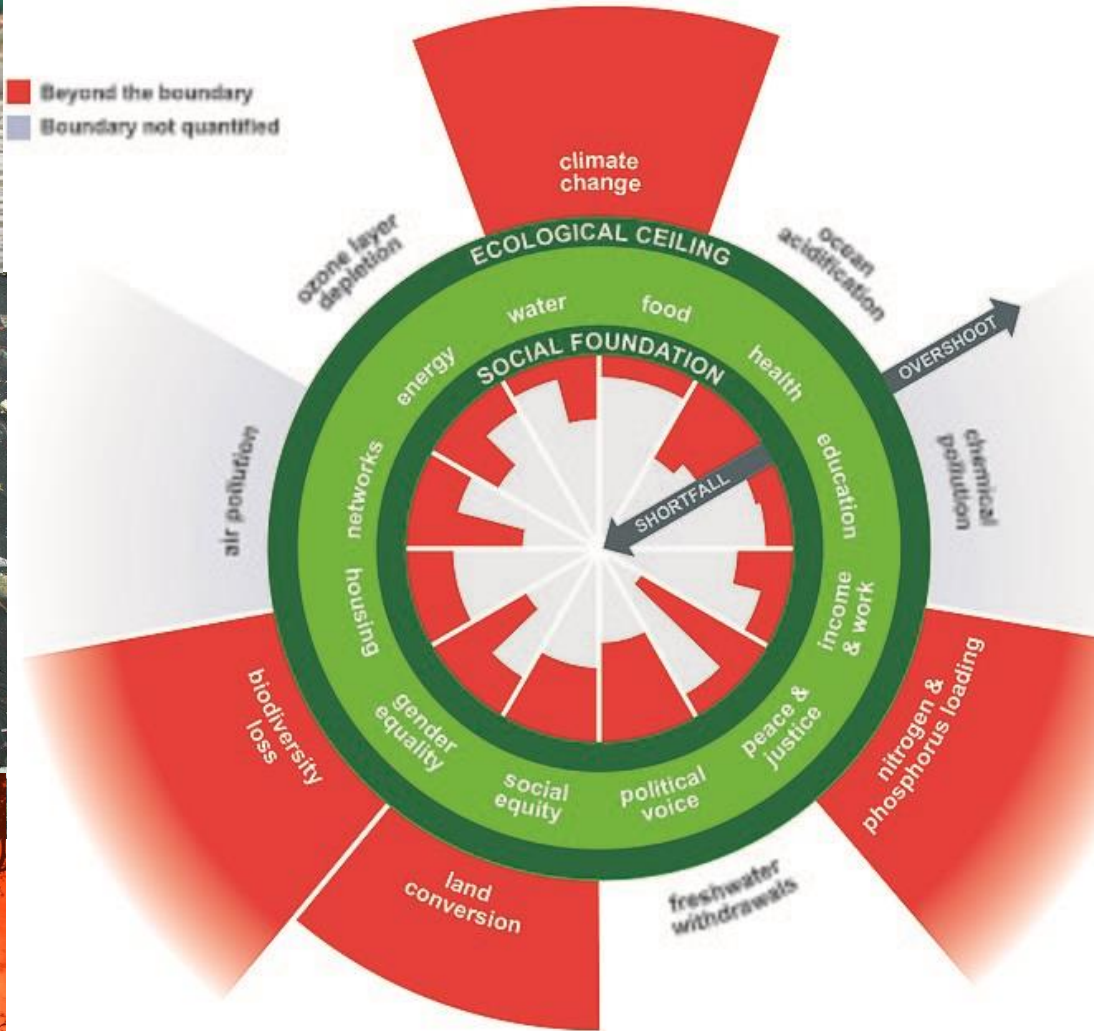
- La **tecnologia** ho arreglarà tot.




**Créixer indefinidament en un planeta finit?**



# Límits evidents





Sèneca  
(4 aC - 65)

«Tots volen viure felixment, però en considerar què és el que produeix una vida felix caminen sense rumb clar»

## En nom de la felicitat...



Jeremy Bentham  
1748-1832

«A cada porció de riquesa correspon una porció de felicitat».

«Els diners són l'instrument amb què es mesura la quantitat de dolor o de plaer».



## ... cultura del consum

**Assolir la felicitat a través del consum** és una idea central a l'imaginari col·lectiu de la nostra societat.

I la **publicitat** és l'eina totpoderosa per alimentar aquesta idea i assegurar la demanda dels productes.

# Tenim una conversa pendent...

És racional no fer cas de les alertes dels científics?

De veritat pensem que l'objectiu prioritari de la vida és el benefici econòmic?

És ètic un sistema que crea desigualtats brutals?

Què entenem per progrés?

Quin paper volem que tingui la nostra espècie a la Terra?

És racional pretendre el creixement econòmic constant en un planeta limitat?

És el mateix desenvolupament que creixement?

Segur que és millor competir que cooperar?

Que ens fa realment feliços?

Quant és suficient?





**Tenim idees antiquades. Ens hem d'explicar històries noves**



**Necessitem un relat actualitzat del món**

**Qüestionar la cultura hegemònica i  
els valors socials dominants**

**Cultura de sostenibilitat**

**EN CONSTRUCCIÓ**



*Avançar en cultura de sostenibilitat suposa qüestionar i fer evolucionar conceptes i valors associats a un estil de vida insostenible que ha quedat obsolet*



La cultura de sostenibilitat pot ser la cultura pròpia d'una societat madura i responsable, que accepta els límits i desplega solidaritat entre tots els seus membres.

expansió > **límits i contenció**  
creixement > **desenvolupament humà**  
opulència > **eficiència**  
prepotència > **prudència**  
guany econòmic > **qualitat de vida**  
menjar escombraries > **menjar saludable**  
consumisme > **benestar**  
malbaratament > **desmaterialització**  
utilitzar i llençar > **residu zero**  
quantitat > **qualitat**  
efímer > **durable**  
competició > **cooperació**  
velocitat > **serenitat**

Aquest llistat només és un exemple elaborat per un grup de reflexió



**Canviar la cultura és possible  
i pot ser un canvi engrescador**



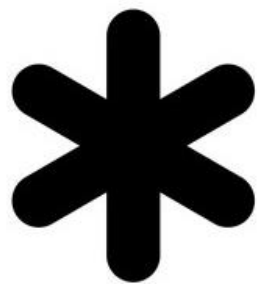
« He deixat d'utilitzar l'expressió 'crisi climàtica' per anomenar-la 'oportunitat per a la civilització'»

**Brian Eno**

«Hem de reescriure la nostra història per convertir aquesta tragèdia en un triomf»

**David Attenborough**





## Parlar-ne

No podem afrontar un problema si ni tan sols en parlem.

Trenquem el silenci! Parlar del canvi climàtic és un acte poderós per fer-lo visible i rellevant socialment.

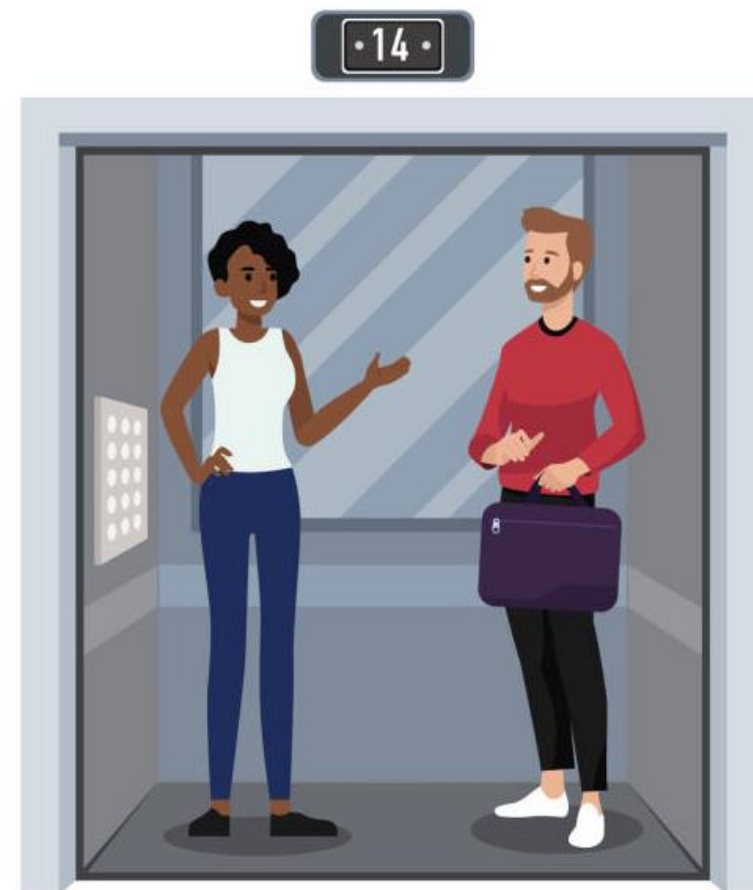
Si el canvi climàtic no té atenció social els polítics no actuaran.

Compartim el que sabem i sobretot el que fem per aportar solucions.

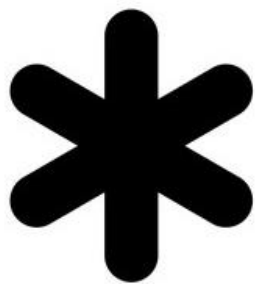


- ✓ és una realitat, i en som els causants.
- ✓ és un problema present, no una cosa del futur.
- ✓ encara tenim temps si actuem ràpid.

Per què és tan **còmode** parlar del temps i tan **incòmode** parlar del clima?



## Que es pot fer en l'àmbit cultural i educatiu l'àmbit davant l'emergència climàtica?



### Incorporar el canvi climàtic en tots els àmbits de la cultura

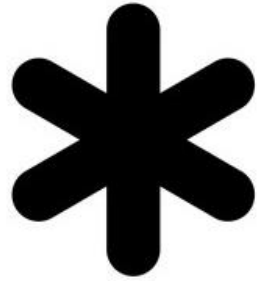
Que tota la cultura s'impregni amb idees i continguts sobre la crisi climàtica.

Que els diferents àmbits de la cultura s'ocupin del fenomen i hi aportin la seva perspectiva: la filosofia, l'antropologia, la psicologia, les humanitats...

Diàlegs en clau climàtica que permetin inventar col·lectivament noves formes de produir, viure i conviure.

Que el canvi climàtic no sigui aliè a cap institució / agent cultural i educatiu.





## Remoure consciències a través de l'art, la musica, l'humor...

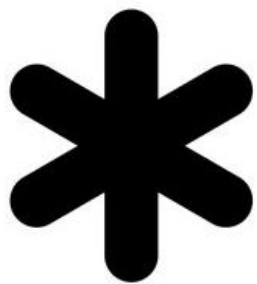
Utilitzar la capacitat transformadora dels diferents llenguatges creatius per fer reflexionar i per promoure nous valors



Calling Tree, Rosemary Lee & Simon



Isaac Cordal



**Aportar informació clara i assequible que ajudi a entendre el fenomen i a conèixer els camins per abordar-lo**

Bona informació, actualitzada, fiable, accessible, per a tothom.

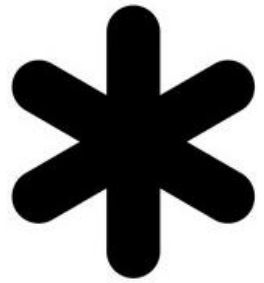
Que ens ajudi a identificar responsabilitats i a crear ponts entre el que hem de fer globalment i el que podem fer en la nostra vida diària.

Millorar la comunicació. Buscar instruments i canals que permetin arribar a més públics.





Que es pot fer en l'àmbit cultural i educatiu l'àmbit davant l'emergència climàtica?



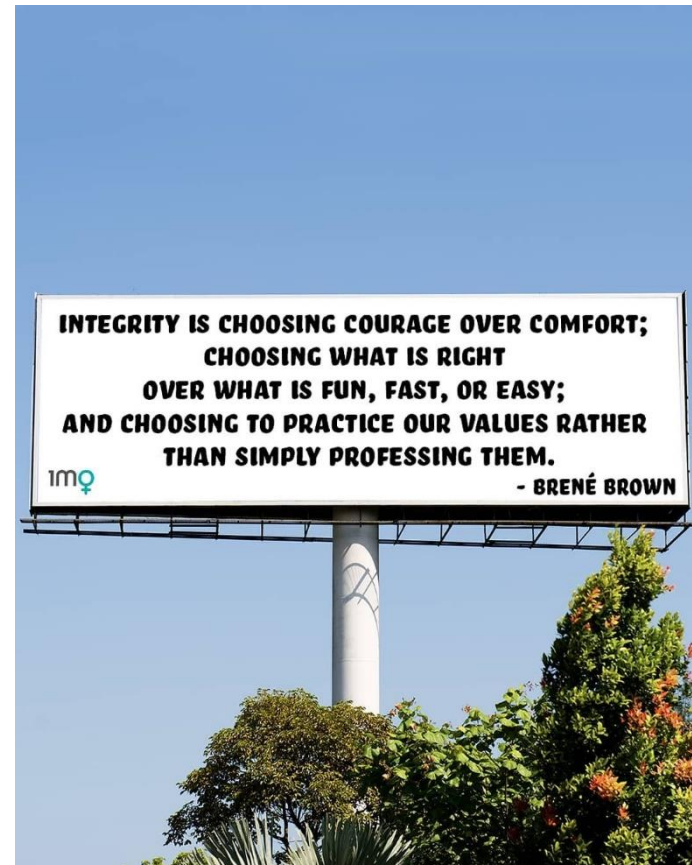
Promoure nous imaginaris  
valors i models de vida

Persones de referència, ídols, *influencers*...  
poden tenir un paper crucial

- per modelar comportaments i estimular hàbits.
- per qüestionar valors dominants que ens estan perjudicant

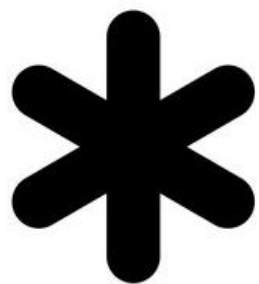
Centres de referència, col·lectius i  
iniciatives actuen com a fars

IMAGINE  
JUSTICE



1.778 likes

brenna\_quinlan We're told that the goal of life is



## Transformar l'educació formal

Un canvi cultural necessita **una educació diferent**.  
No ens serveix una educació pensada per perpetuar un sistema que no podem perpetuar.

Ha de fer possible

- aprendre a pensar per un mateix i juntament amb els altres els problemes del nostre temps.
- aprendre a viure junts i a cooperar

És una **educació transformadora**, que aborda el contingut, la metodologia i els resultats de l'aprenentatge, i requereix un **enfocament integral** de centre que implica tota la comunitat.

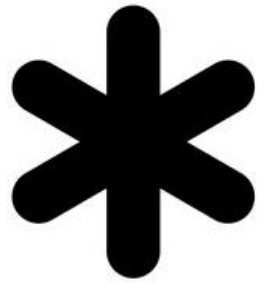




**BARCELONA**  
**ESCOLES**  
**+ SOSTENIBLES**



Que es pot fer en l'àmbit cultural i educatiu l'àmbit davant l'emergència climàtica?



## Predicar amb l'exemple

Tothom:

- persones
- col·lectius
- institucions

Iniciatives que serveixen d'exemple

Gestió ambiental impecable i mesures per reduir les emissions en totes les activitats i projectes culturals





**El col·lapse com a desmobilització**

# Els exploradors no se senten perduts



**“La fi del món tal com el coneixem no és la fi del món.  
Junts, trobarem l'esperança més enllà de l'esperança,  
els camins que ens porten al món desconegut que tenim  
davant”.**

*The Dark Mountain Manifesto* (2009), escrit per Paul Kingsnorth i Dougal Hine